

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2010-2011

28 JUIN 2011

Proposition de loi modifiant le Code d'instruction criminelle en ce qui concerne la publicité des transactions

(Déposée par M. Bart Laeremans et consorts)

DÉVELOPPEMENTS

Une récente modification législative (1) a étendu très sensiblement la possibilité d'extinction de l'action publique, également appelée transaction.

Cette modification aura très certainement pour effet à l'avenir de diminuer le nombre de décisions judiciaires et d'augmenter significativement le nombre de transactions.

L'extension de la possibilité d'extinction de l'action publique :

- conduira à la mise en place d'une justice de classes;
- a pour seul objet d'alimenter les caisses de l'État;
- ne peut être une mesure destinée à lutter contre la surpopulation carcérale;
- pourrait engendrer une culpabilisation des victimes du fait que ces dernières peuvent être mises sous pression pour appuyer la transaction.

Indépendamment des critiques susmentionnées, la justice risque aussi d'évoluer vers une sorte de « pratique d'arrière-boutique ». La publicité de la justice est pourtant prévue dans la Constitution (2) :

(1) Article 84 de la loi du 14 avril 2011 portant des dispositions diverses et la loi du ... modifiant les articles 216*bis* et 216*ter* du Code d'instruction criminelle et l'article 7 de la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social.

(2) Article 149 de la Constitution.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2010-2011

28 JUNI 2011

Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van strafvordering wat betreft de openbaarmaking van de minnelijke schikking

(Ingediend door de heer Bart Laeremans c.s.)

TOELICHTING

Door een recente wetwijziging (1) werd de mogelijkheid tot verval van de strafvordering, ook minnelijke schikking genoemd, enorm uitgebreid.

Hierdoor zullen er in toekomst allicht minder rechterlijke uitspraken zijn en het aantal minnelijke schikkingen zal significant toenemen.

De uitbreiding van de mogelijkheid tot verval van strafvordering :

- zal leiden tot de invoering van een klassenjustitie;
- dient enkel om de staatskas te spijzen;
- mag geen maatregel zijn om de overbevolking van de gevangenen aan te pakken;
- zal mogelijk leiden tot een culpabilisering van de slachtoffers doordat deze onder druk gezet kunnen worden om de minnelijke schikking te ondersteunen.

Naast bovenstaande kritiek dreigt de rechtspraak ook te evolueren naar een soort achterkamertjesgedoe. De openbaarheid van de rechtspraak is nochtans vevat in de Grondwet (2) : « Elk vonnis is met

(1) Artikel 84 van de wet van 14 april 2011 houdende diverse bepalingen en de wet van ... tot wijziging van de artikelen 216*bis* en 216*ter* van het Wetboek van strafvordering en van artikel 7 van de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek.

(2) Artikel 149 van de Grondwet.

«Tout jugement est motivé. Il est prononcé en audience publique.»

L'extinction de l'action publique ne tombe actuellement pas sous le principe de la publicité. C'est pourquoi nous proposons de rendre publics les arrangements pris et ce, lors d'une audience publique mensuelle du tribunal.

Not only must Justice be done; it must also be seen to be done (1).

*
* *

(1) Selon les propos de Lord Hewart dans l'affaire *R v Sussex Justices, Ex parte McCarthy* ([1924] 1 koninklijk besluit 256, [1923] All ER 233 : «... is of fundamental importance that justice should not only be done, but should manifestly and undoubtedly be seen to be done».

redenen omkleed. Het wordt in openbare zitting uitgesproken.»

Een verval van strafvordering valt momenteel niet onder het openbaarheidsbeginsel en daarom stellen de indieners voor om de getroffen regelingen openbaar te maken en dit op een maandelijks openbare zitting van de rechtbank.

Not only must Justice be done; it must also be seen to be done (1).

Bart LAEREMANS.
Jurgen CEDER.
Anke VAN DERMEERSCH.

*
* *

(1) Naar de uitspraak van Lord Hewart in de zaak *R v Sussex Justices, Ex parte McCarthy* ([1924] 1 koninklijk besluit 256, [1923] All ER 233 : «... is of fundamental importance that justice should not only be done, but should manifestly and undoubtedly be seen to be done».

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Dans le Code d'instruction criminelle, il est inséré un article 216*bis*/1 rédigé comme suit :

«Art. 216*bis*/1. Le ministère public publie mensuellement les transactions visées à l'article 216*bis* à l'audience publique du tribunal.

La publication porte tant sur les parties intéressées que sur le contenu de la transaction.»

22 juin 2011.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In het Wetboek van strafvordering wordt een artikel 216*bis*/1 ingevoegd, luidend als volgt :

«Art. 216*bis*/1. De minnelijke schikkingen als bedoeld in artikel 216*bis* worden maandelijks ter openbare zitting van de rechtbank bekendgemaakt door het openbaar ministerie.

De bekendmaking betreft zowel de betrokken partijen als de inhoud van de schikking.»

22 juni 2011.

Bart LAEREMANS.
Jurgen CEDER.
Anke VAN DERMEERSCH.